

[Antonsen.]

mulighed for en meningsudveksling mellem talsmændene fra de forskellige enheder.

Det er, ligesom denne mulighed er antydnet i den betænkning, der ligger til grund for lovforslaget, men man tager ikke helt fat om problemet og synes at afvise det med, at der vil være visse praktiske vanskeligheder. Jeg vil anmode ministeren og udvalget om at se grundigt på, om disse praktiske vanskeligheder er så store, at man ikke kan gennemføre sådanne møder, som vil bidrage til at forbedre kontaktudvalgenes virke, og som vil styrke talsmændene i deres viden, hvilket jo i høj grad er en forudsætning for, at de positivt kan deltage i den forbedring af klimaet inden for forsvaret, som dette lovforslag skulle sigte efter at skabe.

Forsvarsministeren (Victor Gram): Jeg vil gerne takke hr. Søgaard, hr. Kristen Østergaard, hr. Knud Østergaard, hr. Bilgrav-Nielsen og hr. Antonsen for meget velvillig behandling af det foreliggende lovforslag og de ideer og tanker, der ligger til grund for det. Jeg beklager, at jeg ikke kan takke hr. Kjær Rasmussen; han har øjensynligt ikke begrebet et klap af det hele.

Jeg vil gerne gøre den tak, som hr. Søgaard rettede til klimaudvalget, til min. Der er udført et ualmindelig fint stykke arbejde i det nedsatte udvalg; de foreliggende betænkninger og de udarbejdede forslag taler meget tydeligt om, hvorledes man fra civil side har betragtet disse spørgsmål, og hvilken positiv medarbejden der har været tale om fra militær side i denne forbindelse.

Jeg tror, at det arbejde, der er lagt her, og det resultat, der er kommet ud af det, er og vil være en god begyndelse på det omfattende arbejde, som klimaudvalget i øvrigt har foran sig med hensyn til alle de klimaproblemer af forskellig art, der er inden for dansk forsvar.

Jeg er enig med hr. Kristen Østergaard i, at der her naturligvis ikke alene er tale om en rammelov, men også i høj grad om en bemyndigelseslovgivning. Man kan måske sige, at vi dermed følger det princip op, som vi har fulgt i forbindelse med forsvarslovgivningen i den nyere tid, hvor vi under

hensyn til den meget hurtige udvikling og en nødvendig, forholdsvis hurtig og smidig tilpasning til udviklingen i højere grad må køre i kraft af bemyndigelser. Jeg tror, princippet er rigtigt, og jeg tror navnlig, princippet er rigtigt i forbindelse med den lovgivning, der er tale om her.

Det har efter min opfattelse ikke megen vægt her i folketinget at vedtage et detaljeret forslag, der pålægger militære chefer eller militære befalingsmænd af den ene eller den anden gruppe dette og hint, medmindre man har forberedt jordbunden og sikret, at der i befalingsmandskredse og i den uddannelse, der gives de menige, er en forberedt forståelse af, hvilke opgaver der faktisk ligger her, opgaver, som kun kan løses i kraft af en koordinering af det, der sker i samarbejdsudvalgene, og det, der sker i kontaktudvalgene, og ikke kan løses gennem en lovgivning, hvor pisker i givne situationer hænger over nakken. Paragraffer er i denne forbindelse efter min formening intet værd, hvis der ikke er en fyldig og grundig forståelse af hele det klimaproblem, der ligger til grund for det hele. Jeg er naturligvis meget villig til — og det gælder ikke alene det, hr. Kristen Østergaard har nævnt, men også det, andre ordførere har været inde på — i udvalget dels meget nøje at drøfte de henstillinger og synspunkter, der har været fremme, dels også at prøve at finde frem til, hvorledes man bedst og mest praktisk kan udforme såvel lovgivningen som kundgørelsen, og naturligvis er jeg også villig til at give yderligere oplysninger i forbindelse med udarbejdelsen.

Jeg vil gerne sige til hr. Kristen Østergaard, at jeg opfatter ikke kontaktudvalget som dobbeltkonfekt; kontaktudvalget ligger på et andet plan, et højere plan — som hr. Kristen Østergaard ganske rigtigt sagde. Jeg tror, det er nødvendigt, at man i de forskellige led på de større tjenestesteder er i stand til at koble så mange kræfter ind som vel muligt, også når det drejer sig om regimentschefplan.

Hr. Kristen Østergaard var betænkelig ved § 7 med henblik på tanken om at undgå at sende talsmænd på sergentskole. Der er en vis begrænsning i den paragraf. Jeg kan for så vidt også have mine betæneligheder derved, men jeg har dog følt, at de syns-